

(वीर सहिदहरूको संस्मरणमा कीर्तिपुर, काठमाडौँबाट प्रकाशित)

जि.प्र.का.दर्ता नं ५८/२०६३

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

भूकम्प पीडित कीर्तिपुरका १८६ गुनासो पुनः जाँच गरिने

कीर्तिपुर । भूकम्प पीडितहरूलाई राज्यद्वारा प्रदान गरिने ३ लाख अनुदानको लागि पहिलो लिष्टमा नपरेकाको गुनासोलाई व्यवस्थापन गर्ने पुनः जाँच र सर्भे सुरु भएको छ ।

साउन २६ गतेदेखि भाद्र ३१ गतेसम्म गरिने छुट सर्भे र पुनः जाँचमा कीर्तिपुर नपामा

छुट भएका ४९ को र पुनः जाँचमा २८६ जनाको सर्भे गर्ने भएका छन् ।

भूकम्प प्रभावित सबै जिल्लामा प्राधिकरणले प्राविधिक खटाई गरिने यो सर्भेमा काठमाडौँ जिल्लामा छुट सर्भे १६४४ र पुनः जाँच २९४० जनाले गुनासो गरेका थिए ।

वर्ष १४, अंक २१, पृष्ठ-६ ने.सं. ११३७ जला श्वः, चतुर्थी, वि. सं. २०७४ भाद्र ८ गते शुक्रबार AUG 2017 मूल्य रु. ५।-

संविधान संशोधन प्रस्ताव अस्वीकृत, नेमकिपा विपक्षमा

काठमाडौँ । अङ्गीकृत नागरिक पनि वंशज सरह राष्ट्रप्रमुख लगायत मुख्य मुख्य पदमा जान पाउने, प्रदेशहरूको सीमा हेरफेर गर्ने, प्रदेशहरूबाट राज्यसभा सदस्य निर्वाचन समान संख्यामा गर्न पाउने अधिकार हटाई जनसंख्याको आधारमा गर्नेलगायत देश र जनविरोधी प्रावधानसहितको सरकारले ल्याएको संविधान संशोधन प्रस्ताव अन्ततः असफल भएको छ ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष एवं सांसद नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) लगायत चारै जना सांसदहरूले संशोधन प्रस्तावको विपक्षमा मतदान गर्नुभएको थियो ।

मधेसी मोर्चामा आवद्ध दलहरूको माग सम्बोधनका लागि

भन्दा सरकारले २३ चैतमा संसदमा दर्ता गरेको संविधान संशोधन विधेयक भदौ ३ र ४ गते दफावार छलफल पछि ५ गते सोमबार निर्णायक मतदान प्रक्रियामा लिएको हो । तर सदनमा तत्काल उपस्थिति सदस्य संख्याको दुईतिहाइ मत नपुगेपछि विधेयक अस्वीकृत भएको छ ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टी, एमाले, राजमो, राप्रपालगायत पार्टीहरूले विधेयकको विपक्षमा मतदान गरेका थिए भने सत्तारूढ नेका, माओवादी केन्द्र, फोरम (लोकतान्त्रिक) संघीय समाजवादी फोरम, राजपलगायतले विधेयकको पक्षमा मतदान गरेका थिए ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष एवं सांसद नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) लगायत चारै जना सांसदहरूले संशोधन प्रस्तावको विपक्षमा मतदान गर्नुभएको थियो ।

पहिले विधेयकको विरोध गर्दै आएको ५ सांसद सहितको नेकपा मालेका सांसदहरू सोमबार आएर आफ्नो अडान त्याग गर्दै मतदानमा भाग नलिने भन्दै संसद बैठकबाटै बाहिरिएका थिए । मालेको कदमलाई नेका-माओवादी केन्द्र सरकारमा सामेल हुने खुट्टा उचालीको अर्थमा विश्लेषण गरिएको छ । मतदानमा समयमा संसदमा ५५३ सांसद उपस्थित थिए । उनीहरूमध्ये ३४७ ले संशोधन विधेयकको पक्षमा र २०६ जनाले विपक्षमा मत हालेका थिए ।

जनसेवा मल्टि परपोजहलको लागि त्रिपक्षीय सम्झौता

पाँगा । जनसेवा माध्यमिक विद्यालयको स्पोर्ट्स कम्प्लेक्सलाई व्यवस्थित निर्माण गर्न सोमबार विद्यालयको एटिसी हलमा कीर्तिपुर नगरपालिका, इन्टरनेशनल वी लभ यू फाउण्डेशन र जनसेवा माविबीच त्रिपक्षीय सम्झौता भएको छ ।

विद्यालयको सोत अनुसार हाल व्याडमिनटन कोर्ट रहेको स्थानलाई बहुमुखी कभर्डहल बनाउन १५ लाखको नगद

सहयोगलाई कार्यान्वयन गर्न सो सम्झौता भएको हो ।

सम्झौतामा कीर्तिपुर नपाका प्रमुख रमेश महर्जन, फाउण्डेशनका अध्यक्ष शोभाकर घिमिरे र जनसेवा मावि विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष माधवलाल महर्जनले हस्ताक्षर गर्नुभएको थियो ।

उक्त रकम फाउण्डेशनमार्फत् उपलब्ध भएको हो ।

आदिनाथ मन्दिर जिर्णोद्धार सुरु, जगमा भेटियो गरगहना

चौभार । कीर्तिपुर नपा वडा नं. ६ चौभार स्थित प्रसिद्ध मन्दिर आदिनाथ मन्दिर जिर्णोद्धार कार्य सुरु भएको छ । २ महिना अधिबाट भत्काउन सुरु गरिएको सो मन्दिरको जग खन्दा २ वटा गाग्री भेटिएको छ । गाग्रीभित्र गरगहना समेत पाइएको छ ।

२०७५ माघ महिनाभित्र पुनःनिर्माण पूरा

गर्नुपर्ने गरी पुरातत्व विभागले २ करोड ३ लाख बजेट विनियोजन गरेको थियो । मन्दिर पुनःनिर्माण टेण्डरद्वारा ठेक्कामा काम भैरहेको छ ।

‘भूकम्प पीडितलाई दोस्रो र तेस्रो किस्ता एकमुष्ट दिनुपर्छ’

काठमाडौँ । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका केन्द्रीय सदस्य एवम् भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल प्रजापतिले भूकम्प पीडितहरूलाई दोस्रो र तेस्रो किस्ता एकमुष्ट वितरण गर्नुपर्ने बताउनुभएको छ ।

राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरणको मंगलबार बसेको बैठकमा बोल्दै प्रमुख प्रजापतिले भूकम्प पीडितहरूलाई सहज रूपमा रकम उपलब्ध गराउने व्यवस्था गर्न जोड दिनुभयो ।

भक्तपुर नगरपालिकाभित्र ७४३७ लाभग्राहीमध्ये ४९५५ ले पहिलो किस्ता प्राप्त गरेको, दोस्रो किस्ताको आवेदन भनेहरू जम्मा ५१८ मध्ये १६७ को मात्रै सिफारिस भएको न्यून संख्याले मात्रै रकम लिन सकेको प्रस्ट हुन्छ -उहाँले भन्नुभयो ।

मोहीयानी हकको जग्गा

र गुठी जग्गामा घर बनाइबसेका दर्ता नभएका र सामूहिक स्वामित्वका जग्गामा घर बनाएर बसेकाहरूले जग्गाधनी प्रमाणपूर्जाको अभावमा रकम प्राप्त गर्न नसकेको उल्लेख गर्दै उहाँले घर भत्केको प्रमाणपत्रको आधारमा रकम नदिने हो भने विदेशीले दिएको रकम बैंकमा र भूकम्प पीडितहरू टहरामै हुनेछन् भन्नुभयो ।

प्रमुख प्रजापतिले भनपाले भूकम्प पीडितहरूलाई नक्सापास गर्दा माटो जोडाइमा शत प्रतिशत र सिमेन्ट जोडाइमा ७५ प्रतिशत छुट दिने गरेको बताउँदै परम्परागत शैलीमा घर बनाउने घर धनीहरूलाई मोहडामा हुने खर्च (काठ र ईटाको लागि) को ३५ प्रतिशत नगरपालिकाले अनुदान दिने निर्णय गरेको पनि जानकारी दिनुभयो ।

जसको घर र जग्गा

केही छैन त्यस्ताहरूलाई सरकार आफैले घर बनाइदिनुपर्छ । प्राविधिक कुरा गरेर जनतालाई अल्मल्याउनुभन्दा भूकम्प पीडितहरूको संख्याको आधारमा रकम स्थानीय तहमा पठाइदिनेमा स्थानीय तह आफैले त्यसको व्यवस्थापन गर्नेछ- प्रमुख प्रजापतिले जोड दिनुभयो ।

धुलिखेल नगरपालिकाका प्रमुख अशोक ब्याञ्जुले अहिलेकै स्थितिमा भूकम्प पीडितले प्राधिकरणसँग पैसा लिएर घर बनाउनु भनेको ‘आकासको फल’ हुने बताउनु भयो ।

उहाँले धुलिखेल नगरपालिका सुकुमवासीबिहीन बनाउने उद्देश्यले नपा आफैले जग्गा खरिद गरी भूमिहीनहरूलाई वितरण गर्ने तयारी गरिरहेको जानकारी दिनुभयो ।

पाँचखाल नगरपालिका

प्रमुख महेश खरेलले डाँडाहरूमा बसिरहेका जनतालाई ६ मिटरको बाटो राखी नक्सापास गर्नु असम्भव भएको हुँदा त्यसबारे प्राधिकरणले सोच्नुपर्छ भन्नुभयो ।

मेलम्ची नपाका डम्बर अर्यालले भूकम्प पीडितहरूलाई बालुवा र गिट्टीमा छुट दिएको जानकारी दिँदै बैंकको ऋणबाट घर बनाउने आशामा बसिरहेका पीडितहरू निराश हुनुपर्ने स्थिति रहेको बताउनुभयो ।

काठमाडौँ, ललितपुर, भक्तपुर, धुलिखेल, पाँचखाल, चैतारा र मेलम्ची नगरपालिकाका प्रमुख र कार्यकारी अधिकृतहरू सहरी विकास मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयलगायतका प्रतिनिधिहरू सहभागी भएको सो बैठक राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरणका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत गोविन्दराज पोखरेलको अध्यक्षतामा बसेको थियो ।

माक्वाचा-तीनथाना भोलुङ्गे पुलले जोड्यो

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नपा वडा नं. २ माक्वाचा र चन्द्रागिरी नपा वडा नं. १५ तीनथाना नयाँ भोलुङ्गे पुलले जोडिएको छ ।

पुल निर्माण कार्य लगभग सकेको छ । दायौँ-बायाँ केही दुरी जाली हाल्न बाँकी छ ।

मिनी बन्जि जम्पको रूपमा विकास गरी कीर्तिपुरमा घरेलु तथा बाह्य पर्यटकलाई आकर्षणको केन्द्र बनाउने उद्देश्यले पुल निर्माण गरेको स्थानीय उपभोक्ता समितिले जनाएको छ ।

साउन महिनादेखि निर्माण सुरु भएको यस पुलमा

जिल्ला विकास समिति काठमाडौँको बजेट विनियोजनबाट बन्न लागेको हो ।

सूचनाको हक प्रयोग गरी सम्बन्धित र सार्वजनिक सरोकारका सूचना मागौं ।

नेपाल सरकार सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय सूचना विभाग

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०८६ चैत्र २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन वि.सं. २००६ माघ
हिराकाजी महर्जन वि.सं. २०१७ माघ
राजमान माली वि.सं. २०२५ मंसिर
राजेन्द्र महर्जन वि.सं. २०३० चैत्र

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १४, अंक २१, २०७४ भाद्र ९ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

राष्ट्रघाती संविधान संशोधन असफल बनाउने सांसदहरूलाई सलाम छ

संविधान जारी गरेदेखि असन्तोष पोख्दै भारतको इसारामा दोस्रो संविधान संशोधनको प्रक्रिया अगाडि बढाउन आतुर सरकारको कार्य असफल भएको छ ।

लामो समयसम्म सडक र सदनमा संघर्ष र छलफल गर्दै भाद्र ५ गते निर्णयार्थ व्यवस्थापिका संसदमा प्रस्तुत दोस्रो संविधान संशोधन विपक्षीहरूले असफल बनाएको छ ।

उपस्थित सांसदहरूले दुई तिहाई अपुग भएपछि संविधान संशोधन विधेयक असफल भएको हो । ५५३ जना सांसदहरूले ३४७ ले पक्षमा र विपक्षमा २०६ जना मत परेको थियो ।

अंगीकृत नागरिकले पनि वंशज सरह राष्ट्र प्रमुखलगायत मुख्य मुख्य पदमा जान पाउने, प्रदेशहरूको सीमाङ्कन हेरफेर गर्ने, प्रदेशहरूबाट राज्यसभा सदस्य निर्वाचन समान संख्यामा गर्न पाउने अधिकार हटाई जनसंख्याको आधारमा गर्ने लगायत देश र जनविरोधी संविधान संशोधन पारित गराउने खोजेको थियो ।

नेमकिपा, एमालेलगायतका ९ राजनैतिक दलले २०७३ चैत्र २३ मा संविधान संशोधन संसदमा दर्ता गरेदेखिनै विरोध गर्दै आएको थियो ।

देश र जनविरोधी संविधान संशोधन असफल बनाउन भूमिका खेल्नुहुने र सांसदहरूलाई सलाम छ ।

सरकारद्वारा गरिने जनविरोधी क्रियाकलाप र विधेयकको विरोध गर्नको लागि नै संसदीय अभ्यासमा प्रतिपक्षको भूमिकाले महत्व राख्ने गर्दछ ।

नेपालको संसदीय अभ्यासमा सत्तापक्ष र प्रमुख प्रतिपक्षको मिलेमतोमा संसदबाट महाकाली सन्धी, नागरिकता विधेयक, लगानी बोर्ड, संसदको तलब सुविधा पारित गरेको तीतो घटना बिर्सका छैनौं ।

संविधान संशोधनमा पनि एमालेले धेरै लचकता देखाउने संकेत देखाएको थियो । तर नेमकिपा लगायतका अन्य प्रतिपक्षले खबरदार गरेपछि एमालेले खुट्टा नकमाएको हो । प्रमुख प्रतिपक्षको भूमिका कस्तो हुनेछ भन्ने चर्चा बल्ल जनमानसमा देखापरेको छ ।

भोलिका दिनमा पनि प्रमुख प्रतिपक्ष र प्रतिपक्षमा रहेका पार्टी र सांसदहरूले संसदमा क्रान्तिकारी संसदको रूपमा प्रयोग गर्न सकेमा जनविरोधीहरूले जनविरोधी कानून बनाउन सकदैनन् ।

तराई डुवाउने २० वटा बाँध कहिले र कसरी बाँधिए ?

- बिनु पोखरेल

धौलीगंगा बाँध

धौलीगंगा बाँध भारतले अवैध रूपमा बनाएको बाँध हो । भारतको धार्चुला जिल्लाबाट महाकाली नदीमा मिसिने धौलीगंगा नदीमा बनाएको धौलीगंगा बाँध भारतको अर्को मनपरीको नमूना हो । यसले नेपालको धार्चुला जिल्लामा अहिले पनि वर्षामा सकस बनाउँछ । सो बाँधबाट पानी छोड्दा २०७० असार १ गते धार्चुला जिल्ला सदरमुकाम खलंगामा बगाएको थियो ।

गिरिजापुरी बाँध

वि.सं. २०४० सालमा नेपाल भारत सीमाबाट १० किलोमिटर दक्षिण कोठियाघाट नजिक भारतले कर्णाली ९ को घाघरा नदिमा गिरिजापुरी बाँध एकतर्फी रूपमा निर्माण गर्यो । भारतले वर्षायाममा गिरिजापुरी बाँधको ढोका थुन्ने गरेको कारण नेपालबाट भारत प्रवेश गर्ने कर्णाली, गेरुवा, मोहना कनरी, कान्द्रा, खुटिया, पथरैया, काँडालगायतका नदीहरूको पानीको बहावमा अवरोध सिर्जना हुने गरेको छ । जसको कारण कैलालीको दक्षिण पूर्वमा अवस्थित साविक फूलबारी, पवेरा, हसुलिया, रतनपुर, खैलाड, लालबोभी भजनी गाविसहरू बर्सेनी डुबानमा पर्दै आएका छन् । २०६५ सालको वर्षायाममा भारतले गिरिजापुरी बाँधको ढोका नखोल्दा कैलालीमा १२ जनाको मृत्यु भएको थियो भने १२७७९ घर डुबानमा परेका थिए ।

लक्ष्मणपुर बाँध

नेपालबाट बग्ने पश्चिम राप्ती नदीमा सीमा क्षेत्रनजिक यो बाँध छ । सन् १९८५ मा भारतले एकलौटी रूपमा लक्ष्मणपुर बाँध निर्माण गरेको हो । बाँध २८४ मिटर लामो, ५५ मिटर अग्लो र ७ मिटर चौडाइ तथा १७ वटा ढोका छन् । दुवै देशको सहमतिमा बनाएका बाँधको चाबी भारतीयको हातमा छ भने उसकै मनोमानीमा बनेका यस्ता अवैध बाँधको कारण नेपालको जमिन पुरै डुबानमा पर्ने गरेको छ ।

कलकलवा तटबन्ध

लक्ष्मणपुर बाँधसँगै जोडेर वि.सं. २०५६ सालमा भारतले २२५ किमि लामो ५ मिटर अग्लो कलकलवा तटबन्धको निर्माण गर्यो । उक्त बाँध बनाउन नेपालसँग कुनै सम्झौता थिएन । यसले नेपालबाट भारत प्रवेश गर्ने राप्ती, गन्धेरी, सोतिया र डुरुवा नालाको निकास अवरुद्ध हुन्छ । यसले बाँकेका बेतहनी, बनकट्टी, फत्तेपुर, गंगापुर, काँलाफाँटा, नरैनापुर, पुरैना गाविसहरू हरेक

वर्षायाममा डुबानमा पर्दै आएका छन् । २०६५ सालको साउनमा आएको भीषण वर्षाको कारण यस क्षेत्रका ९ वटा गाविस डुबानमा पर्दा ६ हजार हेक्टर जमीनमा लगाइएको धानबाली डुबाएको थियो । हजारौं जनता त्यसबाट प्रभावित भएका थिए । २०५७ सालको वर्षायाममा मात्रै लक्ष्मणपुर बाँध र कलकलवा तटबन्धको कारण त्यस क्षेत्रका १७२३ परिवारका ८ हजार बढी बासिन्दा विचल्लीमा परेका थिए । २०६० सालमा डुबानको कारण २४१२ बिगाह जमीनमा लगाएको अन्नबाली नष्ट भएको थियो । यतिबेला भारतले बाँकेको हिरमिनिया गाविसको पारिपट्टी सीमा सडक निर्माण सुरु गर्यो । नेपालको तर्फबाट बोल्ने कोही भएन । बाँकेको डुबान समस्याले नै पाला लागे ज उपमहानगरपालिकाका सीमावर्ती वडाहरूलाई थप डुबानमा पारेको छ ।

कोइलाबास तटबन्ध

नेपाल भारत सीमास्तम्भ ३७ देखि २० मिटरको दूरीमा भारतले दाङ्गको सीमा क्षेत्रमा पर्ने दाराखोलाको कोइलाबास बाँधको निर्माण गरेको छ । ५० मिटर लम्बाइ रहेको बाँधको उचाइ २ मिटर रहेको छ । बाँधबाट जाने नहरको भाग नेपाली भूभागमा समेत पारिएको छ । कोइलाबास बाँध निर्माण गरी भारतले उत्तरप्रदेशको राप्ती र इन्दिना नहरमा नयाँ नहरमार्फत पानी पुर्‍याई सिंचाइमा उपयोग गर्दै आएको छ । बाँधको कारण ३ हजारभन्दा बढी नेपाली नागरिक बर्सेनी प्रभावित हुँदै आएका छन् ।

महलीसागर बाँध

वि.सं. २०५९ मा भारतले कपिलवस्तुको सीमा क्षेत्रमा एकतर्फी रूपमा १५ ढोकासहितको ३० मिटर लामो महलीसागर बाँध निर्माण गरेको थियो । यस बाँधले सुख्खा मौसममा १९१ हेक्टर जमीन डुवाउने गरेको छ । बाँध तथा तटबन्धको कारण कपिलवस्तु जिल्लाको बदैली, भगवानपुर, लोहरौली, नदवा, मुडिला, रंगपुर, भैसाहिया, कडजवा, रमपुरवा, पर्सीहिया गाविस प्रभावित हुँदै आएका छन् । रुपन्देहीको मर्चवार क्षेत्र नजिक भारतद्वारा एकतर्फी रूपमा रसियावाल खुर्दलोटन तटबन्ध निर्माण गरेको छ । बाँधको कारण रुपन्देही जिल्लाका ८ गाविस थुमुवा, पिप्रहवा, रायपुर, भगवानपुर, रोहिणीहवा, करौता, बेतकुड्या र भदैली प्रभावित छन् । १८ वटा गाउँहरूले बर्सेनी

डुबान समस्या भेल्लै आएका छन् । त्यहाँका बासिन्दाहरू राज्यले र यहाँका नेताले पनि उनीहरूको समस्यामा नबोलेको भन्दै आक्रोश पोख्ने गरेका छन् ।

डण्डा फरेना बाँध

डण्डाफरेना तटबन्ध रुपन्देहीकै सिद्धार्थनगर नगरपालिकामा पर्दछ । यो सिद्धार्थनगर नगरपालिका २ देखि दक्षिण नेपाल भारत सीमारेखाबाट ६ मिटरको दूरीमा अवस्थित छ । नेपालबाट बग्ने डण्डा नदीमा भारतद्वारा निर्मित पक्की बाँधमा हाल डण्डा फरेना तटबन्ध लगेर जोडिएको छ । ७ किलोमिटर लामो तटबन्ध निर्माणको योजना रहे पनि नेपालको विरोधको कारण ३ किमिमित्र निर्माण गरिएको थियो । तर यस्ता विरोध त्यहीँका स्थानीयले गरेकोबाहेक राज्यको तर्फबाट भने उठाएको देखिन्न ।

लालबकैया तटबन्ध

२०६० सालमा ३ वटा निकासद्वारासहित ८ किलोमिटर लामो तटबन्ध भारतले निर्माण गर्यो । यो रौतहट जिल्लाबाट भारततिर बग्ने लालबकैया नदीमा निर्मित तटबन्ध हो । यस तटबन्धको कारण गौर नगरपालिकाका साथै औरही, सिसिया, पुरेनवा र जयनगर गाविसको अधिकांश भाग हरेक वर्ष डुबानमा पर्दै आएको छ ।

बैरगनिया तटबन्ध

रौतहटको गौर नगरपालिकाको दक्षिणतर्फ नेपाल भारत सीमाक्षेत्रमा भारतद्वारा वि.सं. २०३७ सालमा नेपालको सहमतिविना नै लामो तटबन्ध रातारात खडा गर्यो । यो १५ किलोमिटर लामो १० देखि १२ फिट उचाइको छ । यस तटबन्धले रौतहटमा बागमती र लालबकैया नदीको प्राकृतिक बहावलाई नै मोडिदिएको छ । जसले गर्दा रौतहटका सदरमुकाम गौरसहित बन्जराहा, औरैया, बैरिया, पिपरा, पुरेनवा, सिरसिया गाविसहरूलाई डुबानमा पर्दै आएको छ ।

बागमती तटबन्ध

यो तटबन्ध पनि रौतहटकै बैरगनिया चक्रबाटसँग जोडिएको छ । बाढी र डुबान नियन्त्रणका लागि भन्दै भारतले सिमानामै बागमतीको दायाँ किनारमा ८.२५ किलोमिटर र बायाँ किनारामा १८.२५ किलोमिटरको लामो तटबन्ध निर्माण गरेको छ । करिब १६ किलोमिटर तटबन्ध नेपाल भारत सीमाक्षेत्रबाट बायाँ बनुस्मारा तटबन्धसम्म फैलिएको छ । आज मात्रै यो तटबन्धको कारण रौतहट

क्षेत्र डुबानमा परेको भने त्यहाँ गाउँ नै विस्थापित भएको समाचार छ ।

कमला तटबन्ध

कमला तटबन्ध धनुषा र सिराहा जिल्लाको सीमा भई भारततर्फ बग्ने कमला नदीको दुवै किनारामा निर्मित तटबन्ध हो । यस तटबन्धको कारण हरेक वर्ष नेपालको माडर, इनरवा, मल्हनिया, गम्हरिया, बालाहसघारा, बालाहाकथाल गरी छ गाविस र लाहान नगरपालिकाका केही वडाहरूका करिब १०६५ हेक्टर भूभाग डुबानमा पर्ने गरेको छ ।

सिराहा तटबन्ध

सिराहा बाँध सिराहा जिल्लाको सदरमुकामदेखि ५ किलोमिटर दक्षिणपूर्वी सीमावर्ती क्षेत्र नजिक भारतीय भूमिमा पर्दछ । यो बाँध हरकट्टि गाविसको भारततिरबाट दशगजा क्षेत्रमा निर्माण गरिएको छ । सो तटबन्ध ३ किलोमिटर लम्बाइ २० फिट चौडाइमा फैलिएको छ ।

खाँडो तटबन्ध

भारतले आफूतिरको भूभागमा पानी रोक्नका लागि बाँध बनाएर नेपाल डुबाएको अर्को बाँध हो सप्तरी जिल्लाको सदरमुकाम राजविराजबाट दक्षिण लालापट्टि नदीमा निर्माण गरिएको खाँडो बाँध छ ।

कुनौली तटबन्ध

यो तटबन्ध सप्तरी जिल्लाको राजविराजदेखि १० किलोमिटर दक्षिणपूर्वी सीमावर्ती क्षेत्रमा भारतले एकतर्फी रूपमा निर्माण गरेको छ । सीमा क्षेत्रभन्दा १ मिटरको दूरीमा भारतले यो तटबन्ध निर्माण गरेको हो । यस तटबन्धका कारण सप्तरी जिल्लाका दक्षिणी भेगका ११ वटा गाविसहरूलाई डुबानमा पर्दै आएको छ ।

लुना बाँध

यो बाँध मोरङ जिल्लाको बक्राह नदीमा छ । भारतले यो बाँध नेपाल भारत सीमावर्ती क्षेत्र नजिक नेपालबाट भारततिर बग्ने बक्राह ९ र भारतमा लुना नदीमा आफ्नो भूभागतिर बनाएको छ । यसरी भारतले तराईका हरेक जिल्लामा पर्ने सीमा नदीमा बाँध बाधेर नेपालको तराई डुबानमा पारेको छ । हरेक वर्षामा यसैगरी डुबानमा पर्ने नेपालको तराईको बारेमा न त राज्यले दीर्घकालीन समाधानको प्रयास गरेको देखिन्छ न तराईकै नेताले यो विषयमा आवाज उठाएका छन् ।

नेपाल डुबाउने चेकड्याम र चेनड्याम - साध्यबहादुर भण्डारी

नेपालको तराईलाई टार्गेट गरेर भारतले केही प्रोजेक्टहरू अगाडि बढाएको छ । जसमा पूर्वदेखि पश्चिमसम्म सीमा सडक भनेर भारतले बनाएको छ । जुन सडक २२ सय किलोमिटर लामो छ । यो पाकिस्तानको किनारादेखि लिएर मेघालयसम्म जान्छ । बनिरहेको यो सडकले नेपालबाट बगेर जाने जति पनि खोलानालाहरू छन् ती खोलानालाहरूको वाहवलाई रोकिदिएको छ ।

यहि सडक बनाउन भारतले प्रत्येक वर्ष नेपालको चुरे क्षेत्रबाट २५ देखि ३० हजार ट्रक ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा र माटो लगिरहेको छ । यसले गर्दा हाम्रो माटो गिट्टी बालुवामात्र बाहिरिएको छैन कि हाम्रो चुरे क्षेत्रसमेत कमजोर भएको छ । पानीको बहावले पनि यहाँको माटो खुलखुली बगाएर लैजाने गरेको छ । जसले विस्तारै चुरे खण्डहर बन्दै गएको छ ।

बगेको पानीको बहाव रोकिएपछि यहाँबाट चुरे बगेर गएको बालुवा त्यहि बाँधले थुनिन्छ । खोलाहरू पुरिँदै जान्छन् । अनि पानीले नयाँ बाटो खोज्छ । नयाँ ठाउँमा खोला बन्छ । गाँउबस्ती तल पर्दै जान्छ र खोला माथी हुँदै जान्छ । यसले गर्दा जतिबेलै पनि खोला गाउँमा पस्ने सम्भावना जति पछि हुँदै गयो त्यति नै बढ्छ ।

नदी जडान योजना
अर्को कुरा भारतले विशाल नदि जडान योजना अगाडि सारेको छ । १२ हजार पाँचसय किलोमिटर लामो नहरमा नदि जडान गरेर पानी लैजाने उसको योजना छ । यसमा पानीको मुख्य

स्रोत दुईवटा हो । एउटा नेपालका ठूलो नदिनालाहरूको पानी र अर्को भुटानको पानी । ३० वटा नेपालका नदि र भुटानका गरी ३७ ठाउँमा यसरी नदि जडानबाट भारतको दक्षिण र पश्चिमको उकालो क्षेत्रमा सिंचाइ गर्ने उसको योजना छ । जहाँ कतै कतैमात्र भााकासे पानीको भरमा खेती गर्ने र बाँकी ८० प्रतिशत भूभाग अहिले पनि बाँझै बस्ने गरेको छ । यसरी त्यो क्षेत्रको तीन करोड ४० लाख हेक्टर जमीन नेपालको र भुटानको नदिबाट लगेको पानीले सिंचाइ हुन्छ ।

१८ वटा ठूला हाइडयाम
अर्को नेपालका पहाडी क्षेत्रमा २९ वटा ठूला हाइडयाम बनाउने भारतको योजना छ । पहाडका फेदमा जमाएको पानी लगेर भारतले आफ्नो उच्च स्थानमा रहेको तीन करोड ४० लाख हेक्टर जमिन सिंचाइ गर्ने योजना बनाएको हो । भारतीय प्रधानमन्त्रीले नेपालको संसदमा पानी र जवानीको कुरा गर्नुको मतलव यहि थियो । त्यसका लागि महाकालीमा २१५ मिटर अग्लो, कर्णालीमा २७० मिटर र उपल्लो कर्णालीमा २६० मिटर अग्लो, कोसिमा २६९ मिटर अग्लो हाइडयाम बनाउने भारतले तयारी गरिरहेको छ । कोसिमा बनाउन लागेको हाइडयामले मात्र ८२ वटा पुराना गाविसलाई क्षति पुऱ्याउँछ । यसरी नै २९ वटा हाइडयाम बनाउन भारतले काम नै सुरु गरेको छ । यसलाई विगतमा कोसी सम्भौता गरेजस्तै यहाँका नेतालाई प्रयोग गरेर हस्ताक्षर गराउने उसको योजना छ ।

नेपाल डुवाएर गरिने नदी नियन्त्रणबाट भारतको पूर्वोत्तर क्षेत्रमा मरुभूमीको रूपमा रहेको ४० वटा जिल्लामा सिंचाइ हुन्छ । नदि नियन्त्रित भएपछि भारतका ८३ वटा जिल्लाको चार करोड हेक्टर जमिन खेतीयोग्य हुनेछ । नदि नियन्त्रणबाट २९ वटा हाइडयाम बनाएर जमाएको पानीले त्यहाँ सिंचाइ हुनेछ । त्यो बेला नेपालको सम्पूर्ण भाग जलमग्न हुनेछ ।

चेकड्याम र चेनड्याम
तराईमा हुलाकी सडक र सीमा सडक भनेर दुईवटा सडक तयार हुँदैछन् । अहिले देखिँदा यी सडक भए पनि पछि गएर हुलाकी सडक चेकड्याम र सीमा सडक चेनड्यामको रूपमा विकास हुँदैछन् । २२०० किलोमिटर लामो सीमा सडक बन्दैछ । त्यो सडक जमीनभन्दा पाँच फिट अग्लो बनाएर निर्माण गरिएको छ । सीमा सडकहरू नेपालका सबै नदिको बाहव रोकेर एकैतिर लैजाने दोहोरो योजनास्वरूप भारतले निर्माण गर्न लागेको हो । जुन दशगजा क्षेत्रमा भारतकै भूभागमा छ । त्यतिमात्र हैन यो दुई वटै ड्याम बनाउन चाहिने कच्चा पदार्थ नेपालकै चुरेबाट लैजान्छ । र चुरे सिद्धिन्छ । यसले नेपालको तराई सबै मरुभूमी बन्छ ।

बाँध प्रणाली
बाढी नियन्त्रणबाट प्राप्त हुने चार करोड हेक्टर जमीन सिंचाइ गर्न भने यहि चेकड्याम र चेन ड्यामको बीचबाट २२ वटा बाँध बनाएर नेपालका नदि नियन्त्रण गरी भारतले लैजाँदैछ । तराईमा भारतले

एकतफी रूपमा निर्माण गरेका गिरिजापुरी (कैलासपुरी-बाँध, लक्ष्मणापुर बाँध, कलकलवा तटबन्ध, महलीसागर, रसियावाल खुर्दलो टन, डण्डाफरे ना, लालबकैया, खाडो, कुनौली, लुना जस्ता २२ बाँधबाट पानीलाई एकोहोऱ्याइएको छ । ५४ वटा बाँध बनाउने छ भारतले यस्तो गर्दै जाँदा नेपालको जमिन डुब्न कहीं पनि बाँकी रहनेछैन ।

भारतले यति ठूलो योजना यसकारण पनि पूरा गर्नेगरी लागेको छ कि त्यो पानी लगेर सिंचाइ गर्ने भूभागहरू प्रभावशाली नेताहरू सोनिया गान्धीलगायतको चुनावी क्षेत्रमा पर्छन् ।

माथिका चेक ड्याम र चेन ड्यामको योजना भारतले किन पनि ल्याएको हो भने २९ वटा हाइडयामहरू जहिले पनि फुट्न सक्छन् । त्यसले सिक्नै भारत डुवाउँछ । सो अवस्थामा भारतको क्षति नहोस् भनेर भारतले पहिल्यै चेकड्याम र चेनड्याम खडा गरेको हो । चेकड्यामले धेरै थुन्न सक्छ यदि चेकड्यामले थुन्न नसके चेनड्यामले थुन्न सक्ने गरी हरेक वर्ष माटो थप्दै तीन चार सय मिटर सम्मका अग्ला पहाड आकारको ड्याम बनाएर पानीको नियन्त्रण र प्रयोग गर्ने भारतको ग्राण्ड योजना छ ।

सयौ वर्षको योजना
अहिले आठ फिटदेखि आठ मिटरसम्मका अग्ला ड्यामहरू बनाइएका छन् । यो उनीहरूको सयौँ वर्षको योजना हो । अब बाँधका ढोका सानो सानो बनाउँदै लैजान्छन् । अनि हाइट बढाउँछन् । बिस्तारै-बिस्तारै

सबै पानी लैजान्छन् । तराईमा पहाड नपर्ने गरी प्रदेश मार्गने र उनीहरूमार्फत यी योजना पूरा गर्ने उनीहरूको योजना छ । अर्को उनीहरूका नागरिक बढीभन्दा बढी यहाँ पठाएर उनीहरू मार्फत योजना सफल बनाउने, नभए पहाडि भूभागमा भएका नेता किन्न र असमान सन्धिको योजना नेपालबाटै पास गराएर लैजाने तयारीमा छन् उनीहरू ।

भारत यस्तो लामो योजनामा किन छ भने त्यहाँ अहिले एक अर्ब २३ करोड जनसंख्या छ । २०५० सम्ममा यसको संख्या बढेर दुई अर्वसम्म पुग्ने अनुमान गरिएको छ । अहिले भारतमा १६ देखि १८ करोड मेट्रिकटन अन्न उत्पादन भैरहेको छ । त्यो बृद्धि भएको जनसंख्यालाई पुर्‍याउन । उसले २०५० सम्ममा ४५ करोड मेट्रिकटन अन्न उत्पादन गर्नुपर्छ । त्यो लक्ष्य मिट गर्न भारतले तराईमा यी योजना अघि बढाएको छ ।

यी सबै योजनामार्फत भारत सरकारले तीन करोड ७० लाख जनतालाई रोजगारी दिनसक्छ । भारतमा बढेको जनसंख्या र त्यसले निम्त्याउने बेरोजगारी पनि समाधान गर्ने उसको बृहत्तर योजना देखिन्छ । यसबाट १०० वटा स्मार्ट सिटी बनाउने र नेपालबाट एकलाख १७ हजार १८० मेगावाट बिजुली पनि निकाल्ने योजना छ । त्यो बेलासम्म नेपाल भने मरुभूमीमा परिणत हुनेछ ।

यसका लागि खोला कब्जा गरेर राख्ने र आफ्नो

योजनाअनुसार बाँध निर्माण गर्ने काम उसले गरेको हो । पहिले भएका ठूला सबै नदिका सम्भौता असर अहिले हामी खेपीरहेका छौ । हाइडयाम बनाएपछि यहाँबाट निकालिने बिजुली पनि लैजाने उसको योजना छ । त्यसका लागि रायबरेली र पूर्णियामा भण्डारण गर्ने ठाउँ बनाइएको छ । बुढीगण्डकी चिसापानी, कर्णालीको बिजुली सोझै ट्रान्समिशन मार्फत लैजाने सहमति नेपालले दिइसकेको छ ।

हामीले भारतका यस्तो क्रियाकलापका विरुद्ध आवाज उठाउन सक्ने धेरै ठाउँ छन् । अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता अनुसार पानीको वहाव रोकन पाइन्न । भारतले अहिलेसम्म सीमानामा र नेपालभित्रै आएर जे जसरी बाँध बाँधेको छ, यो अमानवीय छ । अन्तर्राष्ट्रिय कानुनविपरीत यस्तो विषयमा हामीले हेगमा मुद्दा चल्छ । अन्तर्राष्ट्रिय अदालतमा मुद्दा उठाउन सकिन्छ । पहिले हाम्रो छिमेकीले यसो गर्‍यो भनेर सबैतिर भन्न सक्नुपर्‍यो । तराईका जनतालाई यसको विरुद्ध बोल्न सक्ने बनाउनुपर्‍यो । गैर नागरिकलाई अधिकार दिनु भएन । तराईमा अहिले खडा उनीहरूले खडा गरेका दल उनीहरूका एजेण्डा सफल बनाउन बनाइएका पार्टी हुन् । तराईमा जतिसुकै सीमाना मिचियोस् तराईका दल बोल्दैनन् । जतिसुकै ढुबाओस् उनीहरूलाई मतलब छैन । उनीहरू तराईको समस्यामा होइन त्यहाँ भारत पस्ने वातावरण बनाउनमा मात्रै सक्रिय छन् ।

(भण्डारीसँग बिनु पोखरेलले गरेको कुराकानीमा आधारित)

‘नेपाली भूमि डुबान नेपालविरुद्ध भारतको आक्रमणजस्तै हो’ - प्रेम सुवाल

(नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सचिव एवं सांसद प्रेम सुवालले भदौ ४ गते संसदमा दिनुभएको मन्तव्य- सं.)

प्रमको भारत भ्रमणको सम्मुखमा भारतले नेपालको सिमाना र अझ दशगजामै बनाएका २०-२५ वटा ब्यारेज, बाँध र तटबन्धको कारण भापादेखि कञ्चनपुरसम्म तराई-मधेसका ८० प्रतिशत भूमि डुबानमा पऱ्यो र जनधनको निकै क्षति भयो ।

यतिबेला नेपाली सञ्चारमाध्यममा बाढी र डुबानमा परेका नेपालीहरूको कथा व्यथासँगै भारतको विरोधमा समाचार प्रकाशित भइरहेको छ ।

चीनको भूमि दोक्लाममा भारतीय सेनाको उपस्थितिको समर्थन गराउन भारतले सुनौली-भैरहवा नाका बन्द गरी नेपाललाई दबाब दिएको पनि समाचार प्रकाशित भयो ।

भारतले नेपालको भूमि डुबान पर्ने गरी बनाएको बाँध नेपालविरुद्ध भारतको आक्रमणजस्तै हो भने सुनौलीनाका रोकेको पनि नाकाबन्दीजस्तै हो ।

नेपालका तथाकथित बुद्धिजीवीहरू र एनजीओका सेठहरू विदेशीको पैसा खाएर

भारतको संवेदनशीलता बुझ्नुपर्ने, दुई देशको सम्बन्ध बुझ्नुपर्ने र अझ भारतको प्रभाव क्षेत्र नेपाल हुनुपर्ने कुतर्क राख्दैछन् ।

नेपाल कसैको प्रभाव क्षेत्र हुन सक्दैन । नेपाल-भारत सम्बन्धको गुह्रय कुरा थाहा नपाएकाहरू एक धार्नीचाकु खाएर पनि स्वाद ठम्याउन नसकेकाहरू हुन् । भूगोल र जनसंख्याले नेपालभन्दा ठूलो भारतले नेपालको संवेदनशीलता हेर्ने हो । नेपाल सार्वभौम र स्वतन्त्र देश हो । नेपालले भारतलाई प्राथमिकतामा राख्नुपर्ने भन्नेहरू भारतीय दलालहरू हुन् ।

नेपालविरुद्ध भारतले थिचोमिचो नगरेसम्म नेपालले तेस्रो मुलुकलाई भारतविरुद्ध गतिविधि गराउने छैन । नेपालका कथित बुद्धिजीवीहरूले भारतको नेपाल नीति नभएको जस्ता भ्रूठा तर्क गर्दैछन् ।

भारतको प्रबद्ध समूहका एक सदस्यले नेपाल-भारत सन्धि पुनरावलोकनबारे नेपालको प्रबुद्ध समूह स्पष्ट नभएको बताए ।

भारतले नेपालको सूक्ष्म व्यवस्थापनमा हात हालेको र थिचोमिचो गर्दै आएको के भारतको नेपाल नीति होइन र ? भारतकै प्रगतिशील जनताबाट नेपालमाथि

भारतको थिचोमिचो नीतिको विरोध भइरहेको छ । नेपालका कथित बुद्धिजीवीहरू भारतको भारतीय नागरिकजस्तै बोलेको नेपालको हितमा छैन । विदेशीको दलाल हुन् नेपाली नगरिकको कर्तव्य हुन सक्दैन । अमेरिकी राष्ट्रपति ट्रम्पले मेक्सिकोमा पर्खाल लगाएर छेक्ने बताएको बेठिक भएजस्तै नेपाल-भारत खुला सिमानामा बार लगाउनु पनि अव्यवहारिक हुने तर्क गरिँदैछन् ।

नेपाल-भारत खुला सिमानाको कारण एक अर्को देशमा अपराधी लुक्ने र दुवै देशको सुरक्षामा चुनौती थपिँदै छ । यसकारण नेपाल-भारत खुला सीमामा बार लगाउनु आवश्यक छ । भूकम्प पीडितलाई सहूलियत ब्याजमा दिइएको भारतीय कम्पनीको ट्याक्सीमा दलालले प्रतिगोटा रु. ५ लाख कमिशन खाएको, त्यो कमिशन सरकारमा गएका पार्टी कार्यकर्ता हुँदै मन्त्री र प्रमसम्म भागवण्डा भएको चर्चा छ ।

संविधानमा समाजवादउन्मुख प्रावधान छ तर व्यवहार दलालउन्मुख किन ? भारतीय एकाधिकार पूँजीले दलालहरूमार्फत नेपाल खाने तयार गरिरहेकोतर्फ सरकारको ध्यान किन जाँदैन ?

संविधान संशोधन असफल भयो तर देश जोगियो - सुरज सिंह

मधेस केन्द्रित दलका माग सम्बोधन गर्ने भन्दै भारतीय संस्थापनको सल्लाह वा निर्देशनमा अगाडि बढाइएको संविधान संशोधन विधेयक सोमबारको संसद बैठकमा अस्वीकृत भएको छ । विधेयक निर्णयार्थ पेश गर्दा तत्काल उपस्थित संसद सदस्यको दुईतिहाइ विधेयकको पक्षमा नपुगेपछि विधेयक असफल भएको हो । मतदानको समयमा संसदमा उपस्थित सांसदहरूमध्ये ३४७ ले पक्षमा र २०६ जनाले विपक्षमा मत हाल्नुभएको थियो ।

संविधान संशोधन विधेयक असफल भएकोलाई देश जोगिएको अर्थमा लिइनु सही हुनेछ । संशोधन विधेयकमा भएको प्रावधानले त्यही अर्थ दिन्छ । संविधान संशोधन विधेयकमा भाषा आयोगको सिफारिसमा नेपाल सरकारले सरकारी कामकाजको भाषा भनी निर्णय गरिएका भाषाहरूलाई संविधानको अनुसूचीमा समावेश गर्ने, नेपाली नागरिकसँग वैवाहिक

सम्बन्ध कायम गरेकी विदेशी महिलाले चाहेमा आफ्नो देशको नागरिकता त्याग्ने कारबाही चलाएपछि संघीय कानुनबमोजिम वैवाहिक अङ्गीकृत नागरिकता लिनसक्ने, अङ्गीकृत नागरिकता पाएका विदेशीले राष्ट्रपति, उपराष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री, सभामुख, उपसभामुख, प्रधानन्याधीश र सुरक्षा अंगहरूका प्रमुख हुन रोक लगाइएको प्रावधान हटाउने आदि प्रावधान थिए । संविधान संशोधन पारित भएको भए कुनै विदेशी महिला नेपाली पुरुषसित बिहान विवाह गरी दिउँसै नेपाली नागरिकता प्राप्त गरी, समानुपातिक सांसद मनोनीत भई साँभ्रसम्ममा मन्त्रीमात्र नभई विशिष्ट पदमा समेत पुग्नसक्ने थिए ।

अङ्गीकृत नागरिकहरूप्रति नेपालका शासक दलहरूको यतिबिघ्न सहानुभूति र सदाशयता किन ? नेपाली भूमिमा राजनीति गर्ने मधेसकेन्द्रित दलका नेताहरूको हिन्दी भाषाप्रति मोह किन ?

आफ्नै देशका मातृभाषाको उत्थान र प्रवर्द्धनमा उपेक्षा किन ? यो खुला रहस्य बनिसकेको छ । संविधान संशोधन पारित भएको भए संघीय प्रदेशहरूको सिमाना सधैं अस्थिर भइरहन्थ्यो । एउटा दल वा मोर्चाले आफ्नो स्वार्थअनुसार सिमाना परिवर्तनको खेल खेलिरहनसक्थ्यो र देशको राजनीति सधैं अस्थिर रहन्थ्यो । अङ्गीकृत नागरिक स्थानीय सरकारको र प्रदेश सरकार प्रमुख मात्र नभई संघीय वा केन्द्रीय सरकार प्रमुख र अति विशिष्ट पदमा पुगेपछि नेपालको फिजीकरण र सिक्किमीकरण हुन बेर लाग्ने थिएन । देशको सार्वभौमिकता र अस्तित्व नै खतरामा पर्नुभन्दा संविधान संशोधन असफल हुनु श्रेयष्कर नै ठहरिन्छ । संविधान संशोधनको औचित्य बताउन नसकी साम्प्रदायिक र अराजनीतिक हल्ला फैलाउनेहरूदेखि जनता सजग र सतर्क हुनैपर्छ ।

सन्दर्भ: भक्तपुर काण्ड (भाद्र ५, कालो दिवस)

दमनसामु नेमकिपाका नेता-कार्यकर्ता भुवदैनन्

भक्तपुर । वि.सं. २०४५ सालमा निर्दलीय पञ्चायती राज्यस्तरबाट नेमकिपाविरुद्ध रचित षड्यन्त्र भक्तपुर काण्डको भत्सर्ना र विरोधस्वरूप नेपाल क्रान्तिकारी महिला संघ नगर समिति भक्तपुरको आयोजनामा प्रवचन कार्यक्रम सम्पन्न भयो ।

कार्यक्रममा नेमकिपाका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित)ले भक्तपुर काण्ड पञ्चायतको समर्थन गराउने र आत्मसमर्पण गराउने उद्देश्यबमोजिम षड्यन्त्र भएको बताउनुभयो । उहाँले ज्यान सजायको माग, गोलघरको कैदी जीवन र अमानवीय शारीरिक यातनाले नेमकिपाका कार्यकर्तालाई भुकाउन सकेन र नेमकिपाको निःस्वार्थ सेवा तथा जनपक्षीय कार्य नै पञ्चायतको निम्ति हाँक बनेको

औल्याउनुभयो ।

उहाँले परिवारका एक-दुई जनामात्र नभई सबैजना राजनीतिक रूपमा सचेत र संगठित गर्नुपर्ने शिक्षा हामीले लिनुपर्ने भन्दै, नयाँ पुस्ता र महिला राजनीतिमा सक्रिय भए समाज परिवर्तनले गति पाउने बताउनुभयो । अध्यक्ष रोहितले प्रतिक्रियावादीहरूबाट फेरि पनि षड्यन्त्र हुने सम्भावनालाई मनमा राखेर संघर्ष जारी राख्नुपर्ने कुरामा उहाँले सचेत बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा नेमकिपा भक्तपुर जिल्ला समितिका उपाध्यक्ष सुरेन्द्रराज गोसाईंले अमेरिकी साम्राज्यवाद, भारतीय विस्तारवादविरुद्ध नेमकिपाले निरन्तर संघर्ष गर्दै आएको बताउनुभयो । पञ्चायती व्यवस्थाभित्रै गएर नेमकिपाले जनताको हितमा संघर्ष गरेको

उहाँले औल्याउनुभयो । उहाँले किसान संघर्ष, शैक्षिक अभियान, सामाजिक तथा सांस्कृतिक परिवर्तनमा नेमकिपाको योगदानबाट तिर्भिराएकाहरूद्वारा नेमकिपामाथि चर्को दमन भएको बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा नेमकिपा भक्तपुर नगर समितिका अध्यक्ष नारायणबहादुर दुवाल, नेपाल क्रान्तिकारी महिला संघ भक्तपुर जिल्ला समितिका सचिव सुलोचना छुवाजुले महिलाहरूलाई सचेत र संगठित हुन आग्रह गर्नुभयो ।

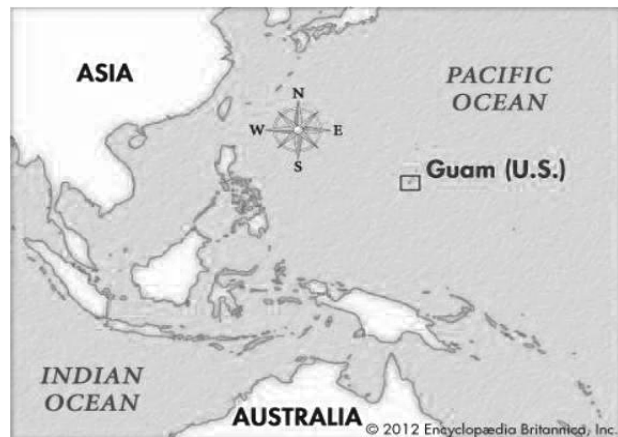
नेक्रामहिला संघ नगर अध्यक्ष रोशनमैयाँ सुवालको सभापतित्वमा सम्पन्न उक्त कार्यक्रममा सदस्यहरू धर्मलक्ष्मी लघु, राज्यश्वरी प्रजापति र रञ्जना त्वातीले पनि बोल्नुभएको थियो ।

प्रजग कोरियाले क्षेप्यास्त्र हान्न लागेको भनिएको ग्वाम टापु कहाँ पर्दछ ?

विगत केही दिनदेखि एकाएक देश-विदेशको मिडियामा निकै चर्चामा रहेको शब्द हो- ग्वाम । विशेषतः प्रजग कोरियाले संरा अमेरिकाको ग्वाम टापुमा हमला गर्ने समाचारसँगै धेरै मानिसहरू यो टापुको विषयमा चासो राख्न थालेका छन् ।

ग्वाम टापु संरा अमेरिकानियन्त्रित भूमि हो । ग्वाम संरा अमेरिकाको ३२ औं ठूलो टापु हो । यो प्रशान्त महासागरमा पर्दछ । माइक्रोनेसिया क्षेत्रको यो सबभन्दा ठूलो टापु हो । मारियाना टापु समूहको यो सबभन्दा ठूलो टापु पनि हो । ग्वाम टापु ५० किलोमिटर लामो र ६ देखि १९ किलोमिटर चौडा छ । सिंगापुरको तुलना गर्दा यो टापु चार खण्डको तीन खण्ड हुन आउँछ । यसको कुल क्षेत्रफल ५४९ वर्गकिलोमिटर छ ।

ग्वाम टापुमा झण्डै ४ हजार वर्षअघिबाट मानव बसोबास भएको अनुमान गरिएको छ । सन् १५२१ को मार्च ६ का दिन पोर्चुगाली यात्री फर्डिनाण्ड मागेलान सामुद्रिक यात्रा गर्दै त्यो टापुमा पुगेका थिए । मागेलान पोर्चुगाली भए पनि उनी त्यतिबेला स्पेनका कर्मचारी थिए । त्यसकारण त्यो भूमि स्पेनको उपनिवेश बनाइयो । स्पेनले १६६८ देखि त्यहाँ आफ्ना जनता लगेर बसोबास गराउन थाल्यो । स्पेन र संरा अमेरिकाबीच भएको लडाईंको क्रममा सन् १८९८ जुन २१ का दिन यो टापु संरा अमेरिकाले कब्जा गर्‍यो । लडाईं सकेपश्चात दुई देशबीच भएको पेरिस सन्धीले ग्वाम औपचारिक रूपमा संरा अमेरिकी उपनिवेश बन्यो । ग्वाम टापु संरा संघको सदस्य हो तर यो सत्रौं

गैरस्वशासित भूमिको रूपमा सदस्य बनेको छ ।

दोस्रो विश्वयुद्धको क्रममा प्रशान्त महासागरमा संरा अमेरिकाको क्षेत्राधिकार भएका चार वटा टापुमध्ये एउटा ग्वाम पनि थियो । दोस्रो विश्वयुद्धको समयमा जापानले पर्ल हावरमाथि हमला गरे पश्चात जापानले ग्वाम टापुमा पनि कब्जा जमायो । दोस्रो विश्वयुद्धमा जापान पराजय भएपछि साढे दुई वर्षको जापानी उपनिवेशपश्चात ग्वाम फेरि संरा अमेरिकी नियन्त्रणमा गयो । सन् १९४४ को जुलाई २१ देखि ग्वाम अमेरिकी नियन्त्रणमा गयो ।

चामोरोस आदिवासीहरू ग्वामका आदिवासी जनता हुन् । ग्वाममा एक सदनीय राजनीतिक बन्दोबस्त छ । ग्वामको सदनमा जम्मा १५ प्रतिनिधि हुन्छन् । उनीहरूलाई सिनेटर भन्ने चलन छ । ग्वामको तर्फबाट संरा अमेरिकी प्रतिनिधिसभामा एक जना मताधिकार नभएको प्रतिनिधि जाने प्रावधान छ । संरा अमेरिकी इलोटोरियल कलेजमा ग्वामको कुनै मताधिकार छैन । संरा अमेरिकी राजनीतिमा ग्वामको खासै

कुनै भूमिका हुने गर्दैन । ग्वामका जनता पनि संरा अमेरिकी केन्द्रीय सरकारसँग स्वशासनको अधिकार मागिरहेका छन् ।

ग्वाम मुलतः संरा अमेरिकी सामरिक क्षेत्र हो । त्यहाँको कुल २९ प्रतिशत भूमिमा संरा अमेरिकी सेनाको आधार क्षेत्र बसेको छ ।

प्रजग कोरियाबाट यो भूमि मात्र ३५० किलोमिटर हवाई दुरीमा पर्दछ । प्रशान्त क्षेत्रमा आफ्नो सैनिक प्रभाव बिस्तार गर्न संरा अमेरिकाले ग्वाम टापुलाई प्रयोग गर्दै आएको छ । ग्वामलाई मुलतः सैनिक केन्द्रको रूपमा लिने गरिएको छ । संरा अमेरिकाले जापानको ओकिनावा टापुमा राखेका पानी जहाज बनाउने मजदुरहरूलाई अब ग्वाममा सार्ने तयारी गरिरहेको छ । यदि उनीहरू ग्वाममा आए भने त्यहाँको कुल जनसंख्याको ४५ प्रतिशत हुने गर्दछ । तर यो योजनाको विरोधमा आवाज पनि उठेका छन् । सन् २०१२ सम्ममा त्यहाँ संरा अमेरिकी जलसैनिकहरू ४ हजार ८ सय बसेका थिए ।

संविधान संशोधन विधेयक प्रस्ताव: पक्ष विपक्षमा कति

काठमाडौं । व्यवस्थापिका-संसदबाट नेपालको संविधान (दोस्रो संशोधन) विधेयक २०७३ को प्रस्ताव दुई तिहाइ मत नपुगी अस्वीकृत भएको छ ।

संसदको आजको बैठकमा संविधान संशोधन प्रस्तावमाथि मत विभाजन गरिँदा संशोधनको पक्षमा आवश्यक दुई तिहाइ मत पुग्न सकेन । संशोधन विधेयक पारित हुन संसदमा तत्काल कायम सदस्य संख्या ५९२ को दुई तिहाइ ३९५ मत हुनुपर्नेमा

पक्षमा ३४७ र विपक्षमा २०६ मत परेको थियो । मतदानमा ५५३ सांसदले भाग लिनुभएको थियो । विधेयक पारित हुन ४८ मत पुग्न सकेन ।

कुन पक्षमा कति मत

संविधान संशोधन विधेयकका पक्षमा नेपाली कांग्रेसका ८२, राष्ट्रिय जनता पार्टीका २५, संघीय समाजवादी फोरम नेपालका १५, नेपाल लोकतान्त्रिक फोरमका १३, नेकपा (संयुक्त)का तीन मत परेको थियो

। अन्य केही साना दलले पनि पक्षमा मतदान गरेका थिए ।

संशोधन विधेयकका विपक्षमा नेकपा (एमाले) का १८०, राप्रपा(प्रजातान्त्रिक) का १९, नेपाल मजदुर किसान पार्टीका चार, नेपाल परिवार दलका दुई, राष्ट्रिय जनमोर्चाका तीन, मधेश समता पार्टी -बहुजन शक्ति र बौद्धिक जनतान्त्रिकका एक एक मत परेको थियो । नेकपा (माले)ले भने मतदान बहिष्कार गरेको थियो जसका पाँच सांसद छन् ।

भवन निर्माण सम्बन्धी सूचना

यस कीर्तिपुर नगर क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक, पर्ति जग्गा, सार्वजनिक तथा सरकारी सम्पत्ति, सार्वजनिक बाटो, ढल, कुलो, खोल्सा, खोला, मिचेर भवन निर्माण गर्ने, नक्सा पास नगरी भवन निर्माण गर्ने र स्वीकृत नक्सामा पूर्व अनुमति बिना हेरफेर गरी भवन निर्माण गर्ने क्रम बढेको भनी व्यापक जन गुनासो आएको र नगरपालिकाभित्र रहेका मुख्य सडकहरू स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम बिस्तार गर्ने नगरपालिकाको योजना समेत रहेको हुँदा स्थानीय तहको सेवा संचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आदेश, २०७४, बस्ती विकास, सहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत निर्माण मापदण्ड, २०७२ (पहिलो संशोधन २०७३ समेत) र कीर्तिपुर नगरपालिकाको भवन तथा बाटो सम्बन्धी मापदण्ड, २०७२ समेतका आधारमा यस कार्यालयबाट नक्सा पास गरी भवन निर्माण इजाजत पत्र लिई मात्र भवन लगायतका भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्न हुन सम्बन्धित सबैमा अनुरोध छ ।

मिति २०५३।१२।१४ मा तत्कालीन ८ गाविसहरू मिलाई गाठित यस नगरपालिकामा हाल करिव २० हजार घुरधुरीहरू रहेको र सो मध्ये ५० प्रतिशत भन्दा बढी घरहरू नगरपालिका गाठन पूर्व निर्मित रहेको सन्दर्भमा २०७२।१।१२ मा गएको विनाशकारी भूकम्पपछि विद्यमान कानून एवं नेपाल सरकारबाट जारी भएका विभिन्न आदेश समेतका आधारमा घर जग्गाको बेचबिखन र बित्तिय कारोबार लगायतका लागि भवन निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र अनिवार्य गरिसकेको सन्दर्भमा हालै सबै प्रकारका घरहरूको निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र आवश्यक भई नगरवासीहरूले नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा आवेदन दिने क्रममा वृद्धि समेत हुन थालेकोले कानून, तोकिएको मापदण्ड एवं नगरपालिकाको आदेश अटेर गर्नेहरूलाई भवन निर्माण इजाजतपत्र एवं निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र जारी नगरिने साथै कानून बमोजिम कडा कारवाही गरिने व्यहोरा समेत यसै सूचना मार्फत जानकारी गराइन्छ ।

थप जानकारीका लागि:

वरिष्ठ इन्जिनियर: श्री बालकृष्ण महर्जन ९८५१०८३४३२

ई.वि.पि.एस. प्रमुख: श्री सुरज ओझा ९८५११३९६७७

कीर्तिपुर नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,

देवढोका, कीर्तिपुर

Email: ict.munkirtipur@gmail.com

website: www.kirtipurmun.gov.np

“छसःज्यना भाय्” पुस्तक विमोचन

ललितपुर । नेपाल भाषाका भाषाविद् विष्णु चित्रकार नेपालभाषा सम्बन्धी पुस्तक “छसःज्यना भाय्” एक समारोहबीच नेपालभाषा केन्द्रीय विभागको सभाहलमा बुधबार बिमोचन भयो ।

प्रमुख अतिथि प्रा.डा. तेजरत्न कसांकारले पुस्तकको विमोचन गर्नुभएको थियो । त्यसक्रममा प्रमुख अतिथि कसांकारले ध्वनी विज्ञान, वर्ण विज्ञान र लेखनशैली फरक फरक विषय भएकोले अलग राख्नुपर्ने भन्नुभयो ।

वहाँले नेपालभाषाको लिपी देवनागरी लिपिबाट नभएको भन्दै पुस्तकमा देवनागरी लिपी मात्र प्रयोग नहुनुपर्ने भनी टिप्पणी

गर्नुभयो ।

डा. सुन्दरकृष्ण जोशीले नेवारीभाषा कसरी एकाक्षरी भयो भनेर उल्लेख गरेकोले पुस्तकको नाम पनि एकाक्षरी राखेको भए राम्रो हुने टिप्पणी गर्नुभयो ।

निर्माण व्यवसायीद्वारा सम्मान

कीर्तिपुर । नेपाल निर्माण व्यवसायी संघ कीर्तिपुर नगर कमिटिका सदस्यद्वय कविन्द्र महर्जन र रुकेश महर्जनलाई भाद्र ३ गते कीर्तिपुरमा सम्मान गरेको छ ।

काठमाडौं उपत्यका निर्माण व्यवसायी संघको १५ औं साधारण सभा र ८ औं अधिवेशनबाट कविन्द्र महर्जनलाई

प्रथम उपाध्यक्ष र रुकेश महर्जनलाई कार्य समितिको सदस्यमा निर्वाचित भएकोले

सम्मान गरेको हो । सम्मान कार्यमा निर्माण व्यवसायी कीर्तिपुर नगरका अध्यक्ष समन महर्जनले सगुन प्रदान गरेको थियो ।

कार्यक्रममा सम्मानित हुने कविन्द्र महर्जन र रुकेश महर्जनले निर्माण व्यवसायीहरूको हक हितमा काम गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभएको थियो ।

स्मरणीय छ, कविन्द्र महर्जन कविन्द्र निर्माण सेवा र रुकेश महर्जन आर.एम.के. निर्माण सेवाका प्रोप्राइटर हुनुहुन्छ ।

पुस्तकबारे लेखक चित्रकारले नेपालभाषा एकाक्षरी भाषाबारे जानकारी दिन पुस्तकको नाम ‘छसःज्यना भाय्’ राखेको बताउनुभयो । वहाँले नेपालभाषा बोल्न सजिलो भएर पनि व्यवस्थित नियम बनाउन नसकेकोले लेखनशैली गाह्रो भएको बताउनुभयो ।

नेपालभाषा विभागीय प्रमुख एवं कार्यक्रमका सभापति प्रा.डा. चन्द्रमान बज्राचार्यले नेपालभाषाका विद्यार्थीहरूको हितमा नेपालभाषाका पुस्तकहरू यथेष्ट प्रकाशन हुनुपर्ने बताउनुभयो ।

वहाँले चाँडै विभागबाट अनुसन्धान मुलक नेपालभाषा जर्नल प्रकाशन हुने जानकारी दिनुभयो ।

कार्यक्रममा विभागका शिक्षक रञ्जित बहादुर श्रेष्ठ र ज्वाला स्थापितले पनि बोल्नुभएको थियो ।

हामी कीर्तिपुरबासी सचेत बनौं

— देव चन्द्र महर्जन

आज कीर्तिपुर नगरपालिका विकासको बाटोमा अग्रसर हुँदै लम्किरहेको अवस्थामा हामी प्रत्येक नगरबासीले आ-आफ्नो स्थानबाट सक्दो आफ्नो क्षमता अनुसार योगदान पुऱ्याउनु हाम्रो बुद्धिमानी हुन्छ, हाम्रो कर्तव्य पनि हुन आउँछ । विकासको बाटोमा देखा पर्न आउने अवरोध, बाधा अडचनलाई पन्छाउँदै अगाडि पाइला सार्न सक्नुपर्छ । यस्तो गर्न हामीमा आँट र साहस हुनु अत्यन्त जरुरी छ । लाचारीपन प्रदर्शन गर्नु मूर्खता मात्र हुनेछ । स्वभाविक कुरा हो, नकारात्मक परिस्थिति र अवस्था हाम्रो अगाडि उभिन आउन सक्छ, हामीले डटेर सामना गर्न सक्नुपर्छ । संकुचित घेरालाई तोडेर हामी बाहिर आउन सक्नुपर्छ । विशाल हृदय प्रदर्शन गर्न सक्नुपर्छ । कीर्तिपुर समग्र विकासको लागि, कीर्तिपुरको यश र प्रतिष्ठाको लागि, हाम्रा भावी पुस्ताको कल्याणको लागि हामीले नीजि स्वार्थलाई तिलाञ्जली दिन हामीमा हिम्मत हुनैपर्छ । अन्य नगरपालिकाहरूका दाँजोमा हाम्रो नगरपालिका कुनै पनि हालतमा पछाडि पर्न दिनु हुन्न । हामीले हाम्रो सोच, भावना, धारणा फराकिलो पार्नुपर्ने आजको नितान्त आवश्यकता छ ।

कीर्तिपुर नगरको विकासको लागि हामीले विगतमा धेरै अवसरहरू गुमाएको हाम्रो इतिहासले बताउँछ । हाम्रो मुखसम्म आइसकेको ट्याङ्गलाफाँट परियोजनालाई हामीले हावामा उडाई दियौं । विचार गरौं त्यो योजनालाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सकेको भए यसबाट हुने प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष फाइदाले सर्वसाधारणलाई

कस्तो हित हुने थियो । ठिमीको क्षयरोग अस्पताल सुरुमा कीर्तिपुरमै बन्ने योजनाको रूपमा आएको थियो । कीर्तिपुरका जनताले कसरी, किन, के कारणले यो गुमाउनु पर्यो । अब गहिरिएर सोच्ने बेला आएको छ ।

साइ बाबा अस्पतालकै बारे नै कुरा गरौं । निर्माणको लागि पिलर समेत खडा भइसकेको थियो । खोई ! के भयो, कसरी भत्ताभुङ्ग भयो ? योजना धुलोमा मिसिन पुगे । के, किन, कसरी, को-को यसमा जिम्मेवारी छ, यसको खोजनीति गर्ने होइन त ? कुन स्वार्थले यो अस्पताल बन्न दिएन ? सबैले प्रश्न सोध्ने बेला आएको छ । हाम्रै आँखा अगाडि छ, चन्द्रागिरीले विकासको कोल्टे फेरेको । चन्द्रागिरीमा पर्यटन व्यवसाय कसरी फस्टायो । के यही परियोजना चम्पादेवी केवलकार परियोजनाको रूपमा कीर्तिपुर बासिन्दाको हातमा आएको थियो, होइन र ? कसरी फुस्कियो ? यस्ता धेरै धेरै प्रश्नहरू हाम्रा अगाडि तेर्सिएका छन् । जवाफ कसले दिने ? कुन र कसको स्वार्थले नकारात्मक भूमिका खेल्नो ? परियोजनाहरूले किन मूर्त रूप लिन सकेन ?

आज हामी चुप लागेर बस्ने बेला छैन, अवस्था छैन । सम्पूर्ण कीर्तिपुर बासिन्दाको हितको लागि, भावि पुस्ताको लागि जीवन्त चिन्तो छोड्न हामी बडो सजग, सचेत, सतर्क र होसियार भएर जुर्मुराऔं । यस्ता कल्याणकारी योजनाहरू आज पनि हाम्रो अगाडि सहयोगका हातहरूका लागि अनुरोध गर्दैछु ।

सुलक्षण कीर्ति बिहारले लोक कल्याणकारी ठोस

परियोजनाहरू अगाडि सारेको छ । सुलक्षण अस्पताल, ज्येष्ठ नागरिकहरूका लागि आवास एवं आराम गृह, असहाय, अति पीडितहरूका लागि हस्पिट निर्माणका लागि कीर्तिपुरका बासिन्दाका अगाडि सुलक्षण कीर्ति विहार जोश, जाँगर, परोपकारी र मानवीय सेवा भावले ओतप्रोत भई उभिरहेको छ । ती योजनाहरूले कीर्तिपुर नगरपालिका, कीर्तिपुर वरपरका क्षेत्रहरू, ललितपुर एवं काठमाडौं महानगरपालिकाका लागि समेत हितकर र लाभदायक हुने आशा गर्न सकिन्छ ।

मेरो विचारमा कीर्तिपुर नगरपालिकाले ती योजनाहरूलाई साकार रूप प्रदान गर्न ढिलाई र सुस्तपन देखाउन मनासिव हुने छैन, बुद्धिमानी हुने छैन ।

माथि उल्लेखित घटनाहरूबाट पाठ सिक्ौं । चिन्तनमनन गरौं, स्वतन्त्रपूर्वक बिना पूर्वागृह सोचौं, सुलक्षण कीर्ति विहारको यसमा के स्वार्थ छ ? कीर्तिपुरको हितमा छ या छैन ? सुलक्षण कीर्ति विहारका परियोजनाहरू बुद्ध सर्वोहित उपदेशबाट अभिप्रेरित छन्, ती योजनाहरूमा मानवीय सचेतना छन् ।

होस् गरौं ! नीजि स्वार्थलाई नकारात्मक भूमिका खेल्न मौका नदिऔं । हाम्रा घर आँगनसम्म पुगिसकेका ती मौकाहरूलाई हामी बेवास्ता न गरौं, यसैमा हाम्रो बुद्धिमानी हुनेछ । कीर्तिपुरका बासिन्दाका लागि आएका जति पनि योजना र कार्यक्रमहरू छन् तिनीहरूलाई सबैको सर्वोत्तम हितको हामी ग्रहण गरौं । हामी असल नागरिकको नमूना पेश गरौं ।

सप्ताहव्यापी कार्यक्रम गरी पुस्तकालय दिवस मनाइँदै

काठमाडौं । शिक्षा मन्त्रालयले विविध कार्यक्रम गरी भाद्र ६ गतेदेखि सप्ताहव्यापी रूपमा १० औं पुस्तकालय दिवस मनाउन थालेको छ ।

आज मन्त्रालयमा दिवस मूल समारोह समितिले आयोजना गरेको पत्रकारसम्मेलनमा समितिका उपाध्यक्ष तथा योजना महाशाखा प्रमुख वैकुण्ठप्रसाद अर्यालले भदौ १५ गतेको मनाइने पुस्तकालय दिवस आजबाट विविध कार्यक्रम गरी मनाउन थालिएको बताउनुभयो ।

उहाँले नेपालमा पुस्तकालयको विकास र विस्तार गर्ने उद्देश्यले मनाउन थालिएको दिवसले पठन संस्कृतिको विकासमा सहयोग पुऱ्याउने दाबी गर्नुभयो । 'जीवनपर्यन्त शिक्षाका लागि एक

स्थानीय तह एक नमुना पुस्तकालय' भन्ने नाराका साथ मनाउन थालिएको दिवस समितिले ७५ जिल्ला शिक्षा कार्यालयले पनि कार्यक्रम गरी मनाउँदैछन् ।

समितिले सरसफाइ, परिसंवाद, पुस्तक दान, वृक्षारोपण, पुस्तकालयसम्बन्धी जनचेतना जगाउने जस्ता कार्यक्रम गर्नेछ । नेपालमा अहिले करिब एक हजार पुस्तकालय सञ्चालन गरेको तथ्याङ्क र तीमध्ये ३५० विद्यालय अनुदान मन्त्रालयको अनुदानमा सञ्चालित रहेका छन् ।

सहसचिव सभेत रहनुभएका अर्यालले भूकम्पपछिको क्षति पुगेका पुस्तकालयको पुनःनिर्माण भइरहेको बताउनुभयो । उहाँले

यस वर्षदेखि नेपाल राष्ट्रिय पुस्तकालय, केशर पुस्तकालय र डिल्लीरमण कल्याणी पुस्तकालयको पुनः निर्माण हुने बताउनुभयो ।

मन्त्रालयको सचिव शान्तबहादुर श्रेष्ठको अध्यक्षतामा गठित समितिको उपाध्यक्षमा सहसचिव अर्याल र सदस्य-सचिवमा पुस्तकालय समन्वय शाखाका प्रमुख यादवचन्द्र निरौला रहनुभएको छ । दिवसलाई सफल पार्नका लागि विभिन्न पाँच उपसमितिसमेत गठन गरिएको मन्त्रालयका सहप्रवक्ता सरस्वती पोखरेलले जानकारी दिनुभयो । नेपालमा २०६५ सालदेखि पुस्तकालय दिवस मनाउन थालिएको हो ।

त्रिविका भीसी, रेक्टर र रजिष्ट्रारलाई प्राध्यापकले कार्यकक्षमा थुने

काठमाडौं । आन्दोलनरत आंशिक प्राध्यापकहरूले त्रिभुवन विश्वविद्यालयका भीसी, रेक्टर र रजिष्ट्रारलाई कोठभित्रै थुनेका छन् । आन्दोलनरत प्राध्यापकहरूले त्रिभुवन विश्वविद्यालयको जनप्रशासन क्याम्पस बल्खु परिसरभित्र साढे चार बजेदेखि थुनेर राखेका हुन् ।

आंशिक सेवालालाई खारेज गर्न र करार सेवामा नियुक्त गर्न माग गर्दै प्राध्यापकहरू गत बैशाख १ गतेदेखि चरणवद्ध आन्दोलनमा छन् ।

आंशिक प्राध्यापक संघका अध्यक्ष शशिकुमार शर्माले भने, 'जबसम्म हाम्रा माग पूरा हुँदैनन् तबसम्म कार्यकक्षबाट बाहिर जान दिदैनौं ।' यसअघि त्रिविको मुख्य गेटमा अनसन बसेका प्राध्यापकहरूले केही दिनयता प्रधानमन्त्री निवास बालुवटारमा धर्ना दिँदै आएका छन् । आज पनि धर्नाको कार्यक्रम सकेर बल्खु पुगेका उनीहरूले भीसी, रेक्टर र रजिष्ट्रारलाई थुनेका हुन् ।

कुलपति एवम् प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा आंशिक प्राध्यापकहरूको माग

सम्बोधनका लागि सकारात्मक भए पनि त्रिवि पदाधिकारीले चासो नदिएको आंशिक प्राध्यापकहरूको आरोप छ ।

अध्यक्ष शर्माले भने, 'कुलपतिले हाम्रा माग सम्बोधन गर्न भनेर यसअघि नै भनिसक्नु भएको छ । तर टियूका पदाधिकारीले वास्ता गर्नुभएको छैन ।'

माग सम्बोधनका लागि सरकारलाई दबाव दिने उद्देश्यले गत साउन २६ गते त्रिभुवन विश्वविद्यालयका आंशिक क्याम्पसहरूमा तालाबन्दी गरेर पठन पाठन ठप्प पारेका छन् ।

बाघभैरव ज्येष्ठ नागरिकद्वारा सम्मान

कीर्तिपुर । बाघभैरव ज्येष्ठ नागरिक समाजद्वारा काठमाडौं क्षेत्र नं. १० का सांसद राजेन्द्र कुमार केसी युवा तथा खेलकूद मन्त्री नियुक्त हुनुभएको र त्रिवि प्राकृतिक विज्ञान संग्रहालय छाउनीका प्रमुख प्रा.डा. धर्मराज डंगोललाई भाद्र १ गते बाघभैरव मन्दिर परिसरमा ज्येष्ठ नागरिक

कार्यक्रममा सम्मान गरियो ।

त्यसक्रममा मन्त्री केसी र प्रा.डा. डंगोलले ज्येष्ठ नागरिकहरूको सेवामा लागेका साथीहरूलाई धन्यवाद दिनुभयो । सबै नागरिकहरू उमेरसँगै ज्येष्ठ हुँदै जानेछन् । यस्तो समाजको सेवामा हामीलाई ज्येष्ठको अनुभूति नगराउने भन्दै निरन्तरताको

कामना गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा बाघभैरव ज्येष्ठ नागरिक समाजका अध्यक्ष निलकण्ठ अमात्य र सचिव बाबुराम महर्जनले स्वागत गरेको थियो । यो समाजले प्रत्येक महिनामा बाघभैरवमा आरती कार्यक्रम गर्दै भोजनको समेत व्यवस्था गर्दै आइरहेको छ ।

जन्मः
वि.सं. २०१८/०४/०६

स्वर्गारोहणः
वि.सं. २०७४/०५/०३

स्व. अष्टमाया महर्जन

यस पत्रिकाका वितरक श्री प्रज्ज्वल महर्जनका ममतामयी आमा श्रीमती अष्टमाया महर्जन को ५६ वर्षको उमेरमा यही भाद्र ३ गते असामयिक निधन भएकोमा दुःख व्यक्त गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछौं ।

यस दुःखद घडीमा शोक सन्तप्त परिवारजनमा धैर्यधारण गर्ने शक्ति मिलोस् भनी हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं ।

सहिद साप्ताहिक परिवार

भाषा, साहित्य व संस्कृतिया सः

नेवाः एफ.एम १०६.६

NewaFM
106.6 MHz

नेवाः एफ.एम. १०६.६

न्यामासिमा, चःधवाखा, किपू-२
फोन ल्याः ४३३४२२२

निहच्छिचच्छि (२४ सै घण्टा) न्यनादिसँ/न्यंकादिसँ

नेवाः जुयागुया गौरव यानादिसँ

अनक मिडिया प्रा.लि.

न्यामासिमा, चःधवाखा, किपू-२
इमेलः ankmedia.newafm@gmail.com

आँखाको दृष्टि नभएर के भो ? अब नेत्रहीनले पढ्न र सुन्न सक्ने

काठमाडौँ । नेत्रहीनले पनि नेपाली अक्षर पढ्न र सुन्न सक्ने सफ्टवेयर प्रविधिको विकास भएको छ ।

ओसिआर (अप्रिटकल क्यारेक्टर रिक्ोजिनाइजेसन) नामक सफ्टवेयरको विकासले नेपालमा पहिलो पटक नेत्रहीनले आफ्नै नेपाली भाषाका छाप अक्षरलाई सजिलै पढ्न र सुन्न सक्ने भएका हुन् ।

सफ्टवेयरले नेपाली अक्षरलाई स्क्यानिङ गरेर तुरन्त वर्ड फाइलमा रूपान्तरण गरी यसअघि नै विकसित भएको टेक्स टु स्पिच (टिटिएस)को सहायताले ती स्क्यानिङ टेक्सलाई पढ्न र सुन्न सक्नेमा रूपान्तरण (कन्भर्ट) गर्दछ ।

नेपाल नेत्रहीन संघका लागि काठमाडौँ विश्वविद्यालयका सूचना प्रविधि विज्ञ प्रा.डा.बालकृष्ण वल र निराजन पन्तले करिब दुई वर्षको अथक परिश्रमपछि नेपालमा पहिलो पटक नेत्रहीनका लागि सो सफ्टवेयर विकास गर्नुभएको हो ।

यसका लागि अस्ट्रेलियन राजदूतावासले संचलाई रु. २४ लाख आर्थिक एवं सहयोगसमेत गरेको संघका अध्यक्ष नरबहादुर लिम्बूले जानकारी

दिनुभयो ।

‘सफ्टवेयरले आँखाको विकल्पका रूपमा काम गर्छ, अब नेत्रहीनहरूले पनि सजिलै छापका अक्षरलगायत अन्य नेपाली अक्षर पढ्न र सुन्न सक्छन् । हाम्रा लागि नयाँ जीवनको सुरुवात भयो । आँखाको दृष्टि नभएर के भो र ?’, उहाँले भन्नुभयो ।

पिछ्ले जनगणनाअनुसार नेपालका नेत्रहीनको संख्या ९५ हजार मात्र छ । तीमध्ये निजामती सेवामा तीनजना अधिकृत, ११ नायब सुब्बा, एक खरिदार कार्यरत छन् भने निजी, राष्ट्रिय तथा गैरसरकारी संस्थामा ९५ जनामात्र कार्यरत छन् । यसैगरी ४०० नेत्रहीन शिक्षक कार्यरत रहेको संघले जनाएको छ ।

एउटा ल्यापटप तथा स्क्यानिङको उपकरण भएका नेत्रहीनले आफ्नो ल्यापटपमा सो सफ्टवेयर डाउनलोड गरी सो सुविधा प्रयोग गर्न सक्छन् । ‘हामी नेत्रहीनलाई सफ्टवेयर निःशुल्क वितरण गरी कसरी डाउनलोड गर्ने भन्ने विषयमा तालिमसमेत दिने तयारीमा छौँ’, अध्यक्ष लिम्बूले भन्नुभयो ।

नेत्रहीनहरूले यसअघि अँग्रेजी र हिन्दी भाषाका ओसिआर

सफ्टवेयर प्रयोगमा ल्याउँदै आएका थिए । नेपाली भाषाको सो सफ्टवेयरले पढेका र सुनेका विषयलाई (टेक्स) ब्रेन लिपिमा समेत प्रिन्ट गर्न सकिने छ । यो सुविधाले छामेर अध्ययन गर्न चाहने नेत्रहीनलाई अति सजिलो हुन्छ ।

‘सर यहाँ तोक लगाई दिनुपन्थो अथवा हस्ताक्षर गरिदिनुपन्थो भनेर सरकारी सेवामा कार्यरत अधिकृतलाई सेवाग्राहीले भन्छन् तर उहाँहरूले त्यहाँभित्रका विषय पढ्न र सुन्न सक्नुहुँदैनथ्यो अब यसलाई सफ्टवेयरले सजिलो बनाइदिएको छ’, उहाँले भन्नुभयो ।

सुरुका दिन संघले एकसय नेत्रहीनलाई सो सफ्टवेयर वितरण गर्ने जनाएको छ । यसपछि ल्यापटप हुनेका लागि सफ्टवेयर, नहुनेका लागि ल्यापटप र डेक्सटप कम्प्युटरसहित सफ्टवेयर वितरणको तयारी गरेको अध्यक्ष लिम्बूले जानकारी दिनुभयो ।

उहाँले एक नेत्रहीन एक ल्यापटप वितरण अभियानसमेत संचबाट अधि सारिएको जानकारी दिँदै यसका लागि रु. दुई करोड लाग्ने हुँदा सरकार तथा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलाई आग्रह गर्नुभयो ।

मिर्गौला डायलाइसिस र प्रत्यारोपणका अफ्ठ्यारा

- डा. अनिल बराल, मिर्गौला विशेषज्ञ, वीर अस्पताल

सरकारले मिर्गौलाको डायलाइसिस निःशुल्क घोषणा गरेपछि उपचारका लागि तराईका देहात र सुदूरपश्चिमका गाउँबाट आउने बिरामीको संख्या बढेको छ । डोटीबाट आएका नयाँ बिरामीले डायलाइसिसको पालो पाउन कि त पुराना बिरामीले मिर्गौला फेर्न सक्नुपर्छ कि कुनै ठाउँ खालि हुनुपर्छ । निजी अस्पतालहरूले दुई हजार पाँच सय रुपैयाँमा डायलाइसिस गर्न सक्दैनौं भन्न थालिसकेका छन् । सरकारी अस्पतालहरूमा पर्याप्त डायलाइसिस मेसिन नहुनु र निजी अस्पतालहरूले सरकारले दिएको अनुदान रकम कम भो भनेर असन्तुष्टि जनाउनुले आगामी दिनमा डायलाइसिसमा समेत समस्या आउने संकेतका रूपमा लिन सकिन्छ ।

निःशुल्क घोषणा हुनुभन्दा पहिले पनि बिरामीले ५-७ लाख रुपैयाँ धरौटी राखेर प्रत्यारोपण नगरेका होइनन् । रत्नपार्कमा स्पिकर र माइक राखेर चन्दा उठाउनेहरूले पनि जेनतेन त्यति रकम जुटाउन सक्छन् । प्रत्यारोपणपछि बिरामीले जिन्दगीभर खाने औषधी महँगो भएकाले त्यसतर्फ सोच्न आवश्यक छ ।

बिरामीले अहिले ४ लाख रुपैयाँ निःशुल्क पाएँ भनेर मिर्गौला प्रत्यारोपण त गर्छन् । तर, आर्थिक अभावका कारण नियमित रूपमा आजीवन औषधि सेवन गर्न सकेनन् भने प्रत्यारोपण गरिएको मिर्गौला पुनः फेल हुन पुग्छ । यद्यपि, बिरामी र उनका आफन्तको पक्षबाट हेर्दा निःशुल्क

सेवाले ठूलो राहत दिएको छ । अबका दिनमा भने कहाँनिर बिरामीलाई सहूलियत गर्न सकिन्छ, सरकारले त्यहाँनिर सोच्नु आवश्यक छ ।

मिर्गौला प्रत्यारोपणको कानुनी पाटोतर्फ पनि बहस हुनुपर्छ । मिर्गौला दानलाई सबैको हकमा खुला गरिदिने हो भने किनबेचले प्रश्रय पाउने निश्चित छ । अहिले कानुनले खुला गरिदिएको नजिकको आफन्तमै किनबेच भएको विकृति मौलाउला ? मिर्गौला फेलसँगै पारिवारिक, सामाजिक र व्यक्तिगत जीवनमा आइपर्ने कठिनाइको मूल्य निःशुल्क सेवाभन्दा कयै गुणा महँगो साबित हुने गरेका छन् ।

नचिनेको मानिससँग मिर्गौला किनेको कुरा ज्यादा प्रचारमा आउँछन् । तर, आफन्त र नातेदारसँग रकम र अन्य पक्षमा भएको लेनदेनका विषय बाहिर आउन सकेका छैनन् । मानिसले बाँच्न के-केसम्म गर्नुपर्दो रहेछ भन्ने दर्दनाक पीडा मिर्गौला पीडितहरूको कथामा देख्न पाइन्छ । हाम्रो जस्तो विकासोन्मुख देशमा जटिल रोगले कसरी परिवार, समाजको संरचनालाई तहसनहस गर्दो रहेछ भन्ने यहाँ देखिन्छ ।

मिर्गौलाबारे यति धेरै हल्ला, चर्चा किन भएको हो भन्ने पाटो महत्वपूर्ण छ । यो रोग अहिले नेपालमा उपचारयोग्य भयो । दुई-चार लाख रुपैयाँ खर्च गर्न सकियो भने बाँच्ने आशा बढेर गएको छ । मान्छे बाँच्ने आशा पाएपछि जतिसुकै कठिन परिस्थिति सहन तयार हुँदो रहेछ । मानिसले

रोइकराई गरेर पनि उपचार खर्च जुटाएको छ ।

एउटा उदाहरण हेर्ौ, मिर्गौला फेल भएका एक बिरामीले यताउता हारगुहार गर्दा केही सीप नलागेपछि एउटी केटी लिएर आए । उनले ती केटीसँग विवाह गरे, सँगै बसे । मिर्गौला दान गरेपछि केटी उनीसँग बिदावारी भएर गइन् । उनले मिर्गौलाका लागि मात्रै बिहे गरेर ल्याएको रहेछ । ती बिरामीले अहिले पनि केटीलाई महिनावारी खर्च पठाउँछन् । केटीलाई खर्च पठाउन उनी अहिले पनि काठमाडौँमा स्पिकर लिएर माग्न बसेका देखिन्छन् । यस्ता घटना कति छन् कति समाजमा, हरेक प्रत्यारोपण मिर्गौला ।

मिर्गौला पिडित र उनीहरूको परिवारका लागि सरकारले राहत दिँदा उपचारका साथै सामाजिक दृष्टिकोणबाट हेर्न आवश्यक छ । जनताको दैनिक आदत, जीवनशैलीमा सुधार गरेर मिर्गौला रोग लाग्नै नदिन प्रोत्साहित गर्नेतर्फ अबको कदम चालिनुपर्छ । रोग लागिहालेमा सहज उपचारको व्यवस्था हुनुपर्छ । यसका लागि पूर्वाधार, जनशक्ति, क्षमता विस्तार, ब्रेन डेथ, अंगदान, रोकथाममा सचेतना आदि पक्षमा ध्यान दिनुपर्छ ।

- स्वास्थ्य खबरपत्रिका

सोफेस टेबुलटेनिस आजबाट

कीर्तिपुर । स्वास्थ्य तथा शारीरिक शिक्षा समाजको आयोजनामा विद्यालय स्तरीय खुला टेबुलटेनिस प्रतियोगिता २०७४ आज भाद्र ९ गते कीर्तिपुरस्थित कृष्ण क्याटरिङ्गमा हुने भएको छ ।

छात्र/छात्रा सिङ्गल, डबल र टिम इभेन्टस्का खेलहरू संचालन हुने छन् । समापन भाद्र १० गते

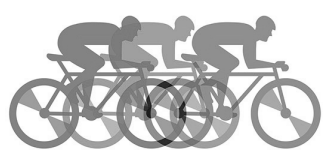
हुने भएको आयोजकले जनाएको छ । विजयी खेलाडीहरूलाई नगद, ट्रफी र प्रमाणपत्रबाट पुरस्कृत गर्ने पनि जनाएको छ ।

आईपीसी कीर्तिपुर साइक्लिङ्ग २०७४

कीर्तिपुर । इन्द्रायणी परिवार क्लव कीर्तिपुरको आयोजनामा तेस्रो कीर्तिपुर साइक्लिङ्ग २०७४ भोलि शनिबार सुरु हुने भएको छ ।

इन्द्रायणी परिवार क्लव देवढोकाको व्याडमिन्टन खेलमैदानबाट विहान १० बजे सुरु हुने आयोजकले जनाएको छ ।

साइक्लिङ्गमा सहभागी हुन चाहने व्यक्तिहरूले रु.३००।- मा दर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था आयोजकले गरेको छ भने टि-शर्ट र खाजाको व्यवस्था पनि रहेको छ ।

भाद्र २२ गतेबाट व्याडमिन्टन प्रतियोगिता

कीर्तिपुर । इन्द्रायणी परिवार क्लव र देवढोका व्याडमिन्टन समूहको संयुक्त आयोजनामा चौथो खुला डबल व्याडमिन्टन प्रतियोगिता यही भाद्र २२ गतेदेखि संचालन हुने भएको छ ।

खेलप्रेमी खेलाडीहरूले यही भाद्र २० गतेभित्र प्रति टिम रु.२०००।- शुल्क बुझाई नाम दर्ता गर्न आयोजकले अनुरोध गरेको छ ।

खेल देवढोका व्याडमिन्टन कोर्टमा हुनेछ ।

फुटसल राष्ट्रिय लिग भदौ ८ गतेदेखि

काठमाडौँ । अखिल नेपाल फुटबल संघ (एन्फा)ले फुटसल समितिको आयोजनामा नेपालमा पहिलोपटक आधिकारिक एन्फा फुटसल राष्ट्रिय लिग-२०१७ यही भदौ ९ देखि २५ गतेसम्म काठमाडौँमा गर्ने भएको छ ।

नेपालले पहिलोपटक एएफसी फुटसल च्याम्पियनसिप क्वालिफायर्स खेल्ने नेपालको राष्ट्रिय टोली निर्माण गर्नका लागि प्रतियोगिता गर्न लागेको हो ।

फुटसल खेलको विकास र सही व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले आज एक कार्यक्रम आयोजना गरी एन्फा र टर्नपाइक इभेन्ट प्रालिबीच पाँच वर्षका लागि सम्झौता भएको छ ।

नेपाली फुटसलको विकास र आगामी असोज २७ देखि इरानमा हुने एएफसी फुटसल

च्याम्पियनसिप क्वालिफायर्स प्रतियोगितामा देशको प्रतिनिधित्व व्यवस्थित गर्न एन्फा र टर्नपाइकबीच पाँच वर्षको सम्झौता भएको एन्फा फुटसल कमिटीका संयोजक तथा एन्फा सदस्य रमेश रायमाझीले बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा एन्फाका तर्फबाट अध्यक्ष नरेन्द्रलाल श्रेष्ठ र टर्नपाइकका तर्फबाट उकेश लोहनीले सम्झौता पत्र आदान-प्रदान गर्नुभएको हो ।

सम्झौताअनुसार सन् २०१७ देखि २०२१ सम्म एन्फाले आयोजना गर्ने फुटसल प्रतियोगितालाई टर्नपाइकले प्रायोजन गर्नेछ । हरेक फुटसल प्रतियोगितामा लाग्ने सम्पूर्ण खर्चको दुई तिहाइ रकम टर्नपाइकले र एक तिहाइ रकम एन्फाले व्यहोर्ने सम्झौतामा उल्लेख छ ।

कार्यक्रममा एन्फा अध्यक्ष नरेन्द्रलाल श्रेष्ठले आधिकारिकरूपमा पहिलोपटक राष्ट्रिय फुटसल लिग हुन लागेको र ढिलै भएपनि सकारात्मक सुरुवात भएको बताउनुभयो ।

एन्फासँग फुटसल प्रतियोगिता गर्नका लागि भएको पाँचवर्षे सम्झौताले फुटसलको माध्यमबाट फुटबल खेलको समेत विकासमा सहयोग पुग्ने टर्नपाइकका निर्देशक उकेश लोहनीले बताउनुभयो ।

रायमाझीले लिग सञ्चालन गर्न बृहानीलकण्ठको चौर फुटसल रिफ्रिएसन सेन्टर र बौद्धको स्तुपा स्पोर्ट्स हबसँग सम्झौता गरिसकेको जानकारी पनि दिनुभयो ।

रुद्र स्मृतिको चौथौ वार्षिक सभा सम्पन्न

कीर्तिपुर । रुद्र बहादुर स्मृति प्रतिष्ठानको चौथो वार्षिक दिवस भाद्र ६ गते मनाइयो ।

कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि युवा तथा खेलकुद मन्त्री राजेन्द्र कुमार केसीले प्रतिष्ठानको सभाकक्ष उद्घाटन साथै सहयोगीहरूलाई सम्मान समेत गर्नुभएको थियो ।

त्यसक्रममा प्रमुख अतिथि मन्त्री केसीले रुद्र बहादुर प्रधानको योगदान कीर्तिपुर र राष्ट्रको लागि प्रेरणादायी रहेको बताउनुभयो । स्वास्थ्य क्षेत्रमा र सामाजिक कार्यत्रमा अतुलनीय सेवा गर्ने रुद्र बहादुर प्रधानको स्मृतिमा स्थापित प्रतिष्ठानले देश र जनताको सेवामा निरन्तरता दिन सकोस् भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा प्रतिष्ठानका अध्यक्ष रविन्द्र बहादुर प्रधानले प्रतिष्ठान स्थापनाको इतिहास र

गरेका गतिविधिबारे प्रकाश पार्नुभएको थियो ।

योग साधना समाजको रक्तदान सम्पन्न

कीर्तिपुर । योग साधना समाजको आयोजनामा भाद्र ३ गते शनिबार नयाँबजारमा रक्तदान कार्यक्रम सम्पन्न गरियो ।

समाजको १० औं वार्षिक दिवसको अवसरमा आयोजित रक्तदानमा १०६ जनाले रक्तदान गरेको समाजले जनाएको छ ।

समाजले त्रिवि गान्धि भवन परिसरमा १० वर्षदेखि योग शिविर संचालन गरिदै आइरहेको छ ।